

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

**ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΔΟΜΗ ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ,
ΤΟΜΕΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

Ταχ. Δ/ση: Μεσογείων 119, ΑΘΗΝΑ
Ταχ. Κώδικας: 101 92
Πληροφορίες: Γ. Κωνσταντινοπούλου, Α. Τηλέγραφος
Τηλ: 213.15.13.124, 213.15.13.374
Fax: 213 15.13.460
E-mail: konstantinopoulou@prv.ypeka.gr,
a.tilegrafos@prv.ypeka.gr

Αθήνα: 14 Νοεμβρίου 2018
Α.Π.: 815

ΘΕΜΑ: Τροποποίηση της με αρ. πρωτ. 172250/194/07/03/2018 (ΑΔΑ: 67ΘΗ4653Π8-Α30) Απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο: «Έγκριση συχνών ερωτήσεων - απαντήσεων για τη διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον ΙΙ»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 «Κωδικοποίηση της νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» (Α' 98).
2. Το Ν.4314/2014 (Α' 265) «Α) Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, Β) Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2012/17 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2012 (ΕΕ L 156/16.06.2012) στο ελληνικό δίκαιο, τροποποίηση του ν. 3419/2005 (Α' 297) και άλλες διατάξεις.».
3. Τον Ν. 4122/2013 (Α' 42) «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις».
4. Το Π.Δ. 70/2015 (Α' 114) «Ανασύσταση των Υπουργείων... Μετονομασία ... του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας ...».
5. Το Π.Δ. 125/2016 (Α 2016) «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
6. Το Π.Δ. 132/2017 (Α' 160) «Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ.)».
7. Την υπ' αριθ. 110427/ΕΥΘΥ/1020 20.10.2016 (Β' 3521/1.11.2016) υπουργική απόφαση περί «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/21.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 - Έλεγχος

νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων», όπως ισχύει.

8. Την 126829/ΕΥΘΥ1217/9.12.2015 (Β' 2784/21.12.2015) κοινή Υπουργική Απόφαση «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020 σύμφωνα με το αρ.22 του Ν.4314/2014».
9. Την υπ. αριθμ. 88238/ΕΥΘΥ 811/29.08.2016 (Β' 2733/31.8.2016) κοινή Απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο «Σύσταση της Ειδικής Υπηρεσίας «Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Τομέα Ενέργειας» και αντικατάσταση των υπ' αριθ. Δ13/Φ7.11/18797/29.7.2008 (Β' 1540) και Δ13/Φ7.11/18801/29.07.2008 (Β' 1577) κοινή υπουργική απόφαση, όπως ισχύουν».
10. Την υπ' αριθ. 7313/1818/29.11.2016 (Β' 3905/5.12.2016) κοινή Υπουργική Απόφαση για τη «Σύσταση Ταμείου Χαρτοφυλακίου με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΙΙ».
11. Την από 30.11.2016 Συμφωνία Χρηματοδότησης μεταξύ της ΕΤΕΑΝ ΑΕ και του Ελληνικού Δημοσίου για το Ταμείο «Εξοικονομώ ΙΙ».
12. Την υπ' αριθμ. πρωτ. 8069/Β1/2939/27.12.2016 (Υ.Ο.Δ.Δ. 733/30.12.2016) κοινή Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης για τη «Συγκρότηση της Επενδυτικής Επιτροπής του Ταμείου Χαρτοφυλακίου με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΙΙ».
13. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την κατάργηση του υπ. αρ. 1080/2006 Κανονισμού του Συμβουλίου.
14. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 «περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006».
15. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 1407/2013 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας. Την Οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 19ης Μαΐου 2010 για την ενεργειακή απόδοση των κτηρίων.
16. Την αριθ. C(2014) 10162/18.12.2014 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» του ΕΣΠΑ 2014-2020.
17. Την με αρ. πρωτ. 7327/2388/Α20/30—11-2016 απόφαση ένταξης της πράξης «Σύσταση Ταμείου Εξοικονομώ ΙΙ» με Κωδικό ΟΠΣ 5003387 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020».
18. Την με αρ. πρωτ. 3218/1168/Α2/3-7-2017 απόφαση ένταξης της πράξης «Ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών» με Κωδικό ΟΠΣ 5007782 στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020», όπως ισχύει.
19. Τις με αρ. πρωτ. οικ.2386/1.11.2017, 598/5.3.2018, 391/7.3.2018, 1099/21.3.2018, 1091/28.3.2018, 828/29.3.2018, 1081/30.3.2018, 1023/30.5.2018 και

1947/6.7.2018 αποφάσεις ένταξης πράξεων στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα.

20. Την υπ' αρ. ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/30.06.2017 (Β' 2367/12.07.2017) κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας σχετικά με την Έγκριση Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
21. Την υπ' αριθμ. ΔΕΠΕΑ/οικ. 182365/17.11.2017 (Β' 4003/17.11.2017) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος & Ενέργειας «Έγκριση και εφαρμογή των Τεχνικών Οδηγιών ΤΕΕ για την Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων», όπως ισχύει (βλ. ΦΕΚ Β' 4108/23.11.2017).
22. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας δεν προκαλείται δαπάνη στον Κρατικό Προϋπολογισμό.
23. Τη με αρ. πρωτ. 171563/131/21.02.2018 (Β' 756/02.03.2018) κοινή Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης με τίτλο: «Προκήρυξη του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' οίκον ΙΙ», που θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει
24. Τη με αρ. πρωτ. 172250/194/07/03/2018 (ΑΔΑ: 67ΘΗ4653Π8-Α30) Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τίτλο: «Έγκριση συχνών ερωτήσεων - απαντήσεων για τη διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον ΙΙ»
25. Την ανάγκη τροποποίησης του Παραρτήματος με επικαιροποίηση των Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων.

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

Την τροποποίηση της με αρ. πρωτ. 172250/194/07/03/2018 (ΑΔΑ: 67ΘΗ4653Π8-Α30) Υπουργικής Απόφασης και συγκεκριμένα του Παραρτήματος Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για το Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον ΙΙ» για τη διασαφήνιση των όρων και προϋποθέσεων του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος, ως ακολουθεί στο συνημμένο τροποποιηθέν Παράρτημα.

Αθήνα, 14 Νοεμβρίου 2018

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ**

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Συνημμένα:

- Παράρτημα Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών
- Γενική Διεύθυνση Ενέργειας, Διεύθυνση Ενεργειακών Πολιτικών και Ενεργειακής Αποδοτικότητας
- Ειδική Γραμματεία Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών, Σώμα Επιθεώρησης Νοτίου Ελλάδος
- Ειδική Γραμματεία Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών, Σώμα Επιθεώρησης Βορείου Ελλάδος, Ανδριανουπόλεως 24, 55133 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη
- Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Προϋπολογισμού και Δημοσιονομικών Αναφορών
- Γενική Διεύθυνση Χωρικού Σχεδιασμού, Διεύθυνση Εφαρμογής Σχεδιασμού και Ελέγχου Δομημένου Περιβάλλοντος
- Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ, Τομέα Ενέργειας

Κοινοποίηση:

- Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης, Νίκης 5-7, 101 80 Αθήνα
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων ΕΣΠΑ, Νίκης 5-7, 101 80 Αθήνα
- Γραφείο Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Τομεακών ΕΠ του ΕΤΠΑ και ΤΣ, Νίκης 5-7, 101 80 Αθήνα
- ΕΤΕΑΝ, Ξενίας 24, 115 28 Αθήνα
- ΕΥΔ ΕΠΑΝΕΚ, Μεσογείων 56, 115 27 Αθήνα
- ΕΥΔ ΠΕΠ Ηλείου, Πλατεία Πύρρου 1 - Διοικητήριο, 45221 Ιωάννινα
- ΕΥΔ ΠΕΠ Δυτικής Ελλάδας, Εθνική Οδός Πατρών-Αθηνών 28, 264 41 Πάτρα
- ΕΥΔ ΠΕΠ Αττικής, Λ. Συγγρού 98 - 100, 11741 Αθήνα
- ΕΥΔ ΠΕΠ Νοτίου Αιγαίου, Σάκη Καραγιωργα 22, 841 00 Ερμούπολη
- ΕΥΔ ΠΕΠ Στερεάς Ελλάδας, Υψηλάντη 12, 35100 Λαμία
- ΕΥΔ ΠΕΠ Πελοποννήσου, Τέρμα Ερυθρού Σταυρού, 22131 Τρίπολη
- ΕΥΔ ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, Εθν. Παλ/τσας Αλυκές Ποταμού (Κτίρια Μαρκεζίνη), 491 00 Κέρκυρα
- ΕΥΔ ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου, 1^ο χλμ Μυτιλήνης-Λουτρών, 811 00 Μυτιλήνη
- ΕΥΔ ΠΕΠ Κρήτης, Δουκός Μποφώρ 7, 712 02 Ηράκλειο
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού της Εφαρμογής, Νίκης 10, 105 63 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης, Νίκης 10, 105 63 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων, Νίκης 10, 105 63 Αθήνα
- Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, Ναυάρχου Νικοδήμου 11 & Βουλής, 105 57 Αθήνα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Συχνές Ερωτήσεις - Απαντήσεις για το Πρόγραμμα****«Εξοικονόμηση κατ' οίκον ΙΙ»****ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ****1. Ερ.: Ποιές Περιφέρειες αφορά το Πρόγραμμα;**

Απ.: Το Πρόγραμμα αφορά στο σύνολο των δεκατριών (13) Περιφερειών της χώρας.

2. Ερ.: Ποιό είναι το ύψος της χρηματοδότησης και πώς κατανέμεται στις Περιφέρειες;

Απ.: Η συνολική Δημόσια Δαπάνη του Προγράμματος ανέρχεται σε 600,1 εκ. € και κατανέμεται ανά Περιφέρεια βάσει των υφιστάμενων σε αυτή κτηρίων και νοικοκυριών και των κονδυλίων που έχει συνεισφέρει το αντίστοιχο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, καθώς και της κατανομής των πόρων του ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», βάσει της Κοινής Υπουργικής Απόφασης σύστασης του «Ταμείου Εξοικονομώ ΙΙ».

ΓΕΝΙΚΑ- ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ – ΩΦΕΛΟΥΜΕΝΟΙ- ΚΡΙΤΗΡΙΑ**1.Ερ.: Ποιοι έχουν δικαίωμα συμμετοχής στο Πρόγραμμα και ποιες οι επιδοτήσεις;**

Απ.: Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε πολίτες/ωφελούμενους, ιδιοκτήτες επιλέξιμων κατοικιών ενεργειακής κατηγορίας Δ και κάτω, οι οποίοι εισοδηματικά εντάσσονται σε επτά κατηγορίες, με διακριτά κίνητρα ανά κατηγορία. Συγκεκριμένα:

Κατηγορία 1

Ιδιοκτήτες επιλέξιμων στο πρόγραμμα κατοικιών, το ατομικό ή το οικογενειακό «εισόδημα επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης» των οποίων δεν ξεπερνά τις 10.000 € ή τις 20.000€ αντίστοιχα. Για την κατηγορία αυτή, τα κίνητρα περιλαμβάνουν την επιδότηση επιτοκίου 100% (άτοκο δάνειο) στην περίπτωση λήψης δανείου, σε συνδυασμό με επιχορήγηση ύψους 60% επί του τελικού επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων όπως αυτός προκύπτει μετά τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης και αύξηση της επιχορήγησης κατά 5% ανά εξαρτώμενο τέκνο, με μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης 70%. Δηλαδή ένας πολίτης με τρία εξαρτώμενα τέκνα, για επιλέξιμο προϋπολογισμό 10.000€ θα λάβει επιχορήγηση 7.000€ και, εφόσον το επιθυμεί, άτοκο δάνειο 3.000 €.

Κατηγορία 2

Ιδιοκτήτες επιλέξιμων στο πρόγραμμα κατοικιών, το ατομικό ή το οικογενειακό «εισόδημα επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης» των οποίων βρίσκεται μεταξύ 10.000 και 15.000 € ή 20.000 και 25.000€ αντίστοιχα. Για την κατηγορία αυτή, τα κίνητρα περιλαμβάνουν την επιδότηση επιτοκίου 100% (άτοκο δάνειο) στην περίπτωση λήψης δανείου, σε συνδυασμό με επιχορήγηση ύψους 50% επί του τελικού επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων όπως αυτός προκύπτει μετά τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης και αύξηση της επιχορήγησης κατά 5% ανά εξαρτώμενο τέκνο, με μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης 70%. Δηλαδή ένας πολίτης με τρία εξαρτώμενα τέκνα, για επιλέξιμο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

προϋπολογισμό 10.000€ θα λάβει επιχορήγηση 6.500 € και, εφόσον το επιθυμεί, άτοκο δάνειο 3.500 €.

Κατηγορία 3

Ιδιοκτήτες επιλέξιμων στο πρόγραμμα κατοικιών, το ατομικό ή το οικογενειακό «εισόδημα επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης» των οποίων βρίσκεται μεταξύ 15.000 και 20.000 € ή 25.000 και 30.000€ αντίστοιχα. Για την κατηγορία αυτή, τα κίνητρα περιλαμβάνουν την επιδότηση επιτοκίου 100% (άτοκο δάνειο) στην περίπτωση λήψης δανείου, σε συνδυασμό με επιχορήγηση ύψους 40% του τελικού επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων όπως αυτός προκύπτει μετά τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης και αύξηση της επιχορήγησης κατά 5% ανά εξαρτώμενο τέκνο, με μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης 70%.

Κατηγορία 4

Ιδιοκτήτες επιλέξιμων στο πρόγραμμα κατοικιών, το ατομικό ή το οικογενειακό «εισόδημα επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης» των οποίων βρίσκεται μεταξύ 20.000 και 25.000 ή 30.000 και 35.000 € αντίστοιχα. Για την κατηγορία αυτή, τα κίνητρα περιλαμβάνουν την επιδότηση επιτοκίου 100% (άτοκο δάνειο) στην περίπτωση λήψης δανείου, σε συνδυασμό με επιχορήγηση ύψους 35% του τελικού επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων όπως αυτός προκύπτει μετά τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης και αύξηση της επιχορήγησης κατά 5% ανά εξαρτώμενο τέκνο, με μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης 70%.

Κατηγορία 5

Ιδιοκτήτες επιλέξιμων στο πρόγραμμα κατοικιών, το ατομικό ή το οικογενειακό «εισόδημα επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης» των οποίων βρίσκεται μεταξύ 25.000 και 30.000 € ή 35.000 και 40.000 € αντίστοιχα. Για την κατηγορία αυτή, τα κίνητρα περιλαμβάνουν την επιδότηση επιτοκίου 100% (άτοκο δάνειο) στην περίπτωση λήψης δανείου, σε συνδυασμό με επιχορήγηση ύψους 30% του τελικού επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων όπως αυτός προκύπτει μετά τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης και αύξηση της επιχορήγησης κατά 5% ανά εξαρτώμενο τέκνο, με μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης 50%.

Κατηγορία 6

Ιδιοκτήτες επιλέξιμων στο πρόγραμμα κατοικιών, το ατομικό ή το οικογενειακό «εισόδημα επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης» των οποίων βρίσκεται μεταξύ 30.000 και 35.000 € ή 40.000 και 45.000 € αντίστοιχα. Για την κατηγορία αυτή, τα κίνητρα περιλαμβάνουν την επιδότηση επιτοκίου 100% (άτοκο δάνειο) στην περίπτωση λήψης δανείου, σε συνδυασμό με επιχορήγηση ύψους 25% του τελικού επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων όπως αυτός προκύπτει μετά τη διενέργεια της δεύτερης ενεργειακής επιθεώρησης και αύξηση της επιχορήγησης κατά 5% ανά εξαρτώμενο τέκνο, με μέγιστο ποσοστό επιχορήγησης 50%.

Κατηγορία 7

Ιδιοκτήτες επιλέξιμων στο πρόγραμμα κατοικιών, το ατομικό ή το οικογενειακό «εισόδημα επιβολής εισφοράς αλληλεγγύης» των οποίων βρίσκεται μεταξύ 35.000 και 40.000 € ή 45.000 και 50.000 € αντίστοιχα. Για την κατηγορία αυτή δεν χορηγείται επιχορήγηση αλλά δάνειο στο 100% του επιλέξιμου προϋπολογισμού και επιδότηση επιτοκίου (άτοκο δάνειο). Δεν είναι δυνατή η υπαγωγή στην 7η κατηγορία χωρίς την επιλογή δανείου.

Επιπλέον, **για όλες τις παραπάνω κατηγορίες**, καλύπτονται από το Πρόγραμμα σε ποσοστό 100% της δαπάνης, υπό την προϋπόθεση υπαγωγής της αίτησης σε αυτό και επίτευξης του ελάχιστου ενεργειακού στόχου, τα ακόλουθα:

- α) Το κόστος που απαιτείται για τη διενέργεια των δύο ενεργειακών επιθεωρήσεων. Η επιλέξιμη αμοιβή ανά ενεργειακή επιθεώρηση συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. καθορίζεται ως εξής:
- i) για μονοκατοικία ή διαμέρισμα, η αμοιβή καθορίζεται σε 62 € επαυξημένη κατά 1,86 €/τ.μ. ωφέλιμης επιφάνειας της ιδιοκτησίας, με μέγιστο επιλέξιμο ποσό ανεξαρτήτως επιφάνειας τα 310 €,
  - ii) για κτήρια πολλών ιδιοκτησιών κατοικίας (πολυκατοικία), όταν η επιθεώρηση αφορά στην πολυκατοικία, η αμοιβή καθορίζεται σε 62 € επαυξημένη κατά 1,24 €/τ.μ. συνολικής επιφάνειας της «πολυκατοικίας», με μέγιστο επιλέξιμο ποσό ανεξαρτήτως επιφάνειας τα 806 €,
- β) Η αμοιβή του συμβούλου έργου σχετικά με την υποβολή της αίτησης, την παρακολούθηση της υλοποίησης των παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας και ολοκλήρωσης του έργου συμπεριλαμβανομένης της προσκόμισης των δικαιολογητικών έως την τελική εκταμίευση, μέχρι του ποσού των 248 € ανά επιμέρους αίτηση, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. Σε περίπτωση πολυκατοικίας, πρέπει να χρησιμοποιηθεί ο ίδιος σύμβουλος έργου για όλους τους ωφελούμενους και η αμοιβή του ορίζεται μέχρι του ποσού των 248 € συν 62 € για κάθε επιπλέον του πρώτου διαμερίσματος, με μέγιστο συνολικό ποσό 620€, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.
- γ) Η αμοιβή για τυχόν μελέτες και εγκρίσεις απαιτούμενες από την κείμενη νομοθεσία για την ορθή υλοποίηση παρεμβάσεων (όπως για παράδειγμα αμοιβή για έκδοση έγκρισης εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, αμοιβή για μελέτη εσωτερικής εγκατάστασης φυσικού αερίου κλπ), μέχρι ποσού 248 €, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Σε περίπτωση πολυκατοικίας η αμοιβή για τις μελέτες αυτές ορίζεται μέχρι του ποσού των 248 € συν 62 € για κάθε επιπλέον του πρώτου διαμερίσματος, με μέγιστο συνολικό ποσό 620 €, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

Σε περίπτωση μονοκατοικίας και μεμονωμένου διαμερίσματος, το συνολικό μέγιστο επιλέξιμο κόστος για τα α, β, και γ δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 992 € ανά αίτηση, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. Σε περίπτωση πολυκατοικίας το συνολικό μέγιστο επιλέξιμο κόστος για τα α, β, και γ δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 2.604 € συνολικά, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

Ο τελικός επιλέξιμος προϋπολογισμός (συνολικός και παρεμβάσεων) καθορίζεται βάσει των προσκομισθέντων παραστατικών δαπανών και δεν μπορεί να υπερβαίνει τον επιλέξιμο προϋπολογισμό της απόφασης υπαγωγής (συνολικό και παρεμβάσεων) καθώς και τα επιμέρους ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών του προγράμματος. Ειδικά για τις αμοιβές των ανωτέρω περιπτώσεων α, β και γ δεν επιτρέπεται η υπέρβαση των ποσών που έχουν εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής για την κάθε περίπτωση.

Στην περίπτωση που η κατοικία για την οποία γίνεται η αίτηση χρησιμοποιείται από μισθωτή, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κανονισμού 1407/2013 για τις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας, όπου καθορίζονται τα όρια σώρευσης. Επιπλέον, ο Ωφελούμενος δεν δικαιούται την επαύξηση της επιχορήγησης λόγω εξαρτώμενων τέκνων, και το συνολικό ποσό της

επιχορήγησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 80.000 € στο σύνολο των αιτήσεων του (περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας).

Στην περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας, ισχύουν επιπλέον τα εξής: εφόσον πληρούνται τα εισοδηματικά κριτήρια της κατηγορίας 1, 2 ή 3 τουλάχιστον από το 50% του πλήθους των επιλέξιμων ιδιοκτησιών, οι ιδιοκτήτες διαμερισμάτων που βάσει των εισοδημάτων τους εμπίπτουν στην κατηγορία 4 εντάσσονται στην κατηγορία 3, και οι ιδιοκτήτες με εισοδήματα υψηλότερα αυτών της κατηγορίας 4, εντάσσονται στην κατηγορία 4. Σε διαφορετική περίπτωση, ο κάθε ιδιοκτήτης εντάσσεται στην κατηγορία που αντιστοιχεί στο εισόδημά του και οι ιδιοκτήτες με εισοδήματα που υπερβαίνουν τα εισοδήματα της κατηγορίας 7 εντάσσονται στην κατηγορία 7.

Επίσης, σε περίπτωση πολυκατοικίας, το κόστος που αφορά σε κοινόχρηστες δαπάνες επιμερίζεται με βάση τα χιλιοστά συνιδιοκτησίας των διαμερισμάτων. Επιλέξιμο για το πρόγραμμα είναι το μέρος των δαπανών που αφορά στα διαμερίσματα που εντάσσονται στο πρόγραμμα.

2. Ερ.: Πώς νοείται η χρήση κύριας κατοικίας;

Απ.: Η κύρια κατοικία δηλώνεται στη φορολογική δήλωση (Έντυπο Ε1). Εάν το ακίνητο χρησιμοποιείται για εκμετάλλευση ή δωρεάν παραχώρηση και άρα δεν δηλώνεται ως κατοικία από τον αιτούντα, η χρήση του ως κύρια κατοικία προκύπτει από το έντυπο Ε1 του χρήστη της κατοικίας. Η ενοικίαση/παραχώρηση προκύπτει από το έντυπο Ε2 του αιτούντα.

3. Ερ.: Πόσες αιτήσεις μπορεί να υποβάλει ο κάθε ενδιαφερόμενος;

Απ.: Κάθε Ωφελούμενος μπορεί να υποβάλει μόνο μια αίτηση. Επιτρέπεται η υποβολή αιτήσεων για περισσότερες ιδιοκτησίες από το ίδιο πρόσωπο, εάν οι επιπλέον της μίας αίτησης αποτελούν μέρος αίτησης / αιτήσεων που αφορά σε πολυκατοικία. Για παράδειγμα, ένας ωφελούμενος μπορεί να υποβάλει μία αίτηση για μια μονοκατοικία και 4 αιτήσεις ως μέρος αιτήσεων που αφορούν σε 4 διαφορετικές πολυκατοικίες. Επίσης, για κάθε επιλέξιμη κατοικία πρέπει να υποβληθεί μία μόνο αίτηση. Η καταχώριση στο πληροφοριακό σύστημα περισσότερων της μίας αιτήσεων για την ίδια επιλέξιμη κατοικία από το ίδιο πρόσωπο ή άλλο συγκύριο οδηγεί, άνευ ετέρου, στην απόρριψη του συνόλου των αιτήσεων και στην περίπτωση αίτησης που έχει συμπεριληφθεί σε απόφαση υπαγωγής, η τελευταία θα ανακληθεί. Στο ανωτέρω πλαίσιο δεν μπορούν να υποβληθούν περισσότερες της μίας αίτησης για την ίδια πολυκατοικία.

4. Ερ.: Ποια η σκοπιμότητα επιχορήγησης των συγκριμένων τεχνολογιών και μέτρων;

Απ.: Οι συγκεκριμένες παρεμβάσεις που αφορούν κυρίως στη θερμομόνωση του κτηρίου και στο σύστημα θέρμανσης και παροχής ζεστού νερού χρήσης, έχουν επιλεγεί ως οι πλέον ωφέλιμες για τη μέγιστη εξοικονόμηση ενέργειας. Αποτελούν τις πρώτες και πλέον αποδοτικές επιλογές στην κλίμακα αξιολόγησης των τεχνολογιών εξοικονόμησης στον κτηριακό τομέα, χωρίς ασφαλώς να υποβαθμίζεται και η σχετική σημασία των άλλων τεχνολογιών που δεν επιδοτούνται.

5. Ερ.: Η αμοιβή ποιου είδους μελετών και εγκρίσεων καλύπτεται από το Πρόγραμμα;

Απ.: Από το Πρόγραμμα καλύπτεται η αμοιβή τυχόν μελετών και εγκρίσεων απαιτούμενων από την κείμενη νομοθεσία για την ορθή υλοποίηση των παρεμβάσεων, όπως για παράδειγμα η έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας, αρχιτεκτονική μελέτη (όταν

απαιτείται έγκριση Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής, π.χ. για διατηρητέα κτίρια και παραδοσιακούς οικισμούς), εκπόνηση Μελέτης Ενεργειακής Απόδοσης (όταν το έργο αφορά σε ριζική ανακαίνιση), μελέτη εσωτερικής εγκατάστασης φυσικού αερίου, κλπ., μέχρι ποσού 248 €, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. Σε περίπτωση πολυκατοικίας η αμοιβή για τις μελέτες αυτές ορίζεται μέχρι του ποσού των 248 € συν 62 € για κάθε επιπλέον του πρώτου διαμερίσματος, με μέγιστο συνολικό ποσό 620 €, συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α.

6. Ερ.: Μπορεί κάποιος να συμμετάσχει τόσο στο Πρόγραμμα "Εξοικονόμηση κατ' οίκον ΙΙ", όσο και το Πρόγραμμα Επιδότησης Εγκατάστασης Θέρμανσης της Εταιρείας Διανομής Αερίου Αττικής (ΕΔΑ Αττικής), το οποίο καλύπτει δαπάνες που απαιτούνται για τη μετατροπή της υπάρχουσας εγκατάστασης θέρμανσης άλλης μορφής ενέργειας σε αντίστοιχη χρήσης Φυσικού Αερίου;

Απ.: Η αρχή της μη διπλής χρηματοδότησης αποτελεί αρχή του ενωσιακού δικαίου ως απόρροια της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης του ενωσιακού προϋπολογισμού. Η αρχή αυτή ειδικά για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα περιγράφεται καταρχήν σε ευρωπαϊκούς Κανονισμούς αλλά και στο εσωτερικό κανονιστικό και εφαρμοστικό πλαίσιο που εξειδικεύει αυτούς τους Κανονισμούς στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2014 – 2020. Επίσης, τα δύο Προγράμματα παρουσιάζουν αλληλοεπικάλυψη επιλέξιμων εργασιών, με κοινό αντικείμενο τις εργασίες για την εσωτερική εγκατάσταση Φυσικού Αερίου. Ο συνδυασμός των δύο Προγραμμάτων επομένως δεν είναι επιτρεπτός, διότι έχουν εν γένει ως αντικείμενο κοινές κατηγορίες δαπάνης, οι οποίες μάλιστα είναι δύσκολο να ανιχνευθούν διακριτά από τα αντίστοιχα παραστατικά – τιμολόγια.

7. Ερ.: Είμαι έγγαμος/η με ατομικό εισόδημα 11.000 ευρώ και ο/η σύζυγός μου έχει εισόδημα 8.500 ευρώ, το δε ακίνητο είναι ιδιοκτησίας του/της. Σε ποια κατηγορία ωφελουμένων εντασσόμαστε;

Απ.: Εφόσον υπάρχει γάμος, λαμβάνεται υποχρεωτικά υπόψη μόνο το οικογενειακό εισόδημα. Αν δεν υπάρχει γάμος, λαμβάνεται υποχρεωτικά υπόψη μόνο το ατομικό εισόδημα. Ως εισόδημα νοείται το «εισόδημα επιβολής εισφοράς» του τμήματος Γ2 «Εκκ. Ειδ. Εισφοράς Αλληλ.» του εκκαθαριστικού σημειώματος δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Για τον υπολογισμό του οικογενειακού εισοδήματος αθροίζονται τα εισοδήματα του υπόχρεου υποβολής της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, της συζύγου και των τέκνων που έχουν δηλωθεί ως εξαρτώμενα μέλη στην εν λόγω δήλωση και τυχόν υποβάλλουν χωριστή φορολογική δήλωση.

8. Ερ. Αλλάζει το όριο οικογενειακού εισοδήματος αν υπάρχουν παιδιά;

Απ.: Το οικογενειακό όριο δεν αλλάζει εάν υπάρχουν ένα ή περισσότερα παιδιά. Η κατηγορία επιχορήγησης στην οποία εντάσσεται κάποιος πολίτης εξαρτάται από το συνολικό εισόδημα. Ως εισόδημα λαμβάνεται το «εισόδημα επιβολής εισφοράς» του τμήματος Γ2 «Εκκ. Ειδ. Εισφοράς Αλληλ.» του εκκαθαριστικού σημειώματος της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος. Για τις πρώτες 6 εισοδηματικές κατηγορίες προβλέπεται αύξηση της επιχορήγησης κατά 5% ανά εξαρτώμενο τέκνο, μέχρι το ανώτατο ανά κατηγορία ποσοστό επιχορήγησης. Η αύξηση του ποσοστού επιχορήγησης γίνεται στη βάση του αριθμού των εξαρτώμενων τέκνων που έχουν δηλωθεί κατά την τελευταία, από την υποβολή της αίτησης, εκκαθαρισμένη δήλωση φορολογίας εισοδήματος (πίνακας 8.1 της δήλωσης).

9. Ερ.: Σε περίπτωση που κάποιος/α είναι χήρος/χήρα, το εισόδημα νοείται ως ατομικό ή ως οικογενειακό; Τι συμβαίνει σε περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας με εξαρτώμενα τέκνα;

Απ.: Σε περίπτωση χηρείας, εφόσον υπάρχουν εξαρτώμενα τέκνα, το «εισόδημα επιβολής εισφοράς» που αναφέρεται στο εκκαθαριστικό της εφορίας θεωρείται ως οικογενειακό εισόδημα. Όμως, αν δεν υπάρχουν εξαρτώμενα τέκνα ή δεν υπάρχουν καθόλου τέκνα, το «εισόδημα επιβολής εισφοράς» που αναφέρεται στο εκκαθαριστικό της εφορίας θεωρείται ως ατομικό εισόδημα.

Τέλος, σε περίπτωση μονογονεϊκής οικογένειας με εξαρτώμενα τέκνα, το εισόδημα του ενδιαφερόμενου συν το τυχόν εισόδημα των τέκνων λογίζεται ως οικογενειακό και βάσει αυτού πραγματοποιείται η κατάταξή του στις κατηγορίες κινήτρων του Προγράμματος.

10. Ερ.: Είμαι σε διάσταση με τον/την σύζυγό μου και έχω δύο ανήλικα τέκνα. Στη φορολογική μου δήλωση εμφανίζεται το δικό μου εισόδημα και τα δύο εξαρτώμενα τέκνα. Σε ποια κατηγορία επιχορήγησης εντάσσομαι;

Απ.: Το εισόδημα λογίζεται ως οικογενειακό και συνεπώς ισχύουν τα ανώτατα όρια οικογενειακού εισοδήματος για τις κατηγορίες 1 έως 7.

11. Ερ.: Σε περίπτωση που η κατοικία έχει κτιστεί μεταπολεμικά, δεν έχει οικοδομική άδεια ούτε και έχει δηλωθεί σε νόμο τακτοποίησης αυθαίρετων κατασκευών, αλλά δηλώνεται κανονικά στη φορολογική δήλωση, είναι επιλέξιμη; Ποια δικαιολογητικά πρέπει να προσκομιστούν για την παραπάνω κατοικία;

Απ.: Η δήλωση της κατοικίας στη φορολογική δήλωση δεν συνεπάγεται ότι το κτήριο υφίσταται νόμιμα. Πρέπει να προσκομισθεί οικοδομική άδεια ή αντίστοιχο σχετικό νομιμοποιητικό έγγραφο (π.χ. εξαίρεση από κατεδάφιση) ότι το κτήριο υφίσταται πλέον νόμιμα. Τα αντίστοιχα/ πρόσθετα της οικοδομικής άδειας νομιμοποιητικά έγγραφα που μπορούν να προσκομιστούν αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος.

12. Ερ.: Κτίριο κατοικίας που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του άρθρου 15 του Ν.1337/1983 (νόμος «Τρίτη»), είναι επιλέξιμο;

Απ.: Εφόσον έχουν ολοκληρωθεί η α' και β' φάση του Ν.1337/1983, έχει αποπληρωθεί το σύνολο του προστίμου και δεν έχει απορριφθεί με απόφαση του αρμοδίου κατά περίπτωση οργάνου η αίτηση για την εξαίρεση από την κατεδάφιση, μπορεί να υποβληθεί αίτηση στο Πρόγραμμα, εφόσον βέβαια η κατοικία ικανοποιεί και τους λοιπούς όρους επιλεξιμότητας του Προγράμματος. Σχετική βεβαίωση από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης είναι αποδεκτή.

13. Ερ. Υπό κατασκευή ή ημιτελείς κατοικίες εντάσσονται στο Πρόγραμμα;

Απ.: Ημιτελείς κατοικίες δεν είναι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα. Όταν το Πρόγραμμα αναφέρεται σε «κατοικίες», νοούνται οι αποπερατωμένες και ήδη ηλεκτροδοτημένες.

14. Ερ.: Περίπτωση διαμερισμάτων, τα οποία στην οικοδομική άδεια φαίνονται ως ένα ενιαίο κατάστημα αλλά στο Ε9 και Ε1 δηλώνονται σαν δύο ξεχωριστές κατοικίες, μπορούν να υπαχθούν στο πρόγραμμα Εξοικονόμηση κατ' Οίκον ΙΙ;

Απ.: Θα πρέπει πρώτα να γίνει τακτοποίηση της αυθαιρεσίας/αλλαγή της χρήσης σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, να πληρωθεί το σύνολο του προστίμου (όχι μόνο το 30% του

προστίμου) και μετά να υποβληθεί αίτηση στο Πρόγραμμα, εφόσον, βέβαια, πληρούνται τα κριτήρια επιλεξιμότητας του Προγράμματος για το συγκεκριμένο ακίνητο.

15. Ερ.: Ακίνητα που είναι κτισμένα με αρωγή εντάσσονται στο Πρόγραμμα;

Απ.: Γενικώς, τα ακίνητα για τα οποία υπάρχει βεβαίωση Υποθηκοφυλακείου ότι πρόκειται για αρωγή του Ελληνικού Δημοσίου ή οικοδομική άδεια για προσθήκη σε ήδη υπάρχον κτίριο από αρωγή, εντάσσονται στο Πρόγραμμα (Βλ. Παράρτημα Ι)

16. Ερ.: Πώς θα ξέρω ότι είμαι στην ενεργειακή κατηγορία Δ και ότι μπορώ να συμμετέχω στο πρόγραμμα;

Απ.: Οι κατοικίες με ανεπαρκή θερμομόνωση είναι πολύ ενεργοβόρες και εφόσον δεν έχει γίνει ριζική ανακαίνιση, θα βρίσκονται με μεγάλη πιθανότητα σε κατηγορία μικρότερη ή το πολύ ίση της Δ. Σε κάθε περίπτωση η ενεργειακή κατηγορία θα προκύψει από την ενεργειακή επιθεώρηση και θα καταγράφεται στο Πιστοποιητικό Ενεργειακή Απόδοσης που θα εκδοθεί από τον Ενεργειακό Επιθεωρητή.

17. Ερ.: Για τη λήψη δανείου θα τίθενται από την εκάστοτε τράπεζα που συμμετέχει στο πρόγραμμα επιπλέον προϋποθέσεις;

Απ.: Τίθενται προϋποθέσεις, στο πλαίσιο της πιστοληπτικής αξιολόγησης που διενεργεί η κάθε τράπεζα για τη χορήγηση δανείου.

18. Ερ.: Οι ιδιώτες που έχουν μπει στον Τειρεσία μπορούν να συμμετάσχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα;

Απ.: Για τη λήψη του δανείου θα ακολουθείται η προβλεπόμενη διαδικασία πιστοληπτικής αξιολόγησης που διενεργεί η κάθε τράπεζα. Σημειώνεται ότι ο ενδιαφερόμενος έχει τη δυνατότητα σε κάθε χρονικό σημείο να κάνει αμετάκλητη δήλωση για μη λήψη δανείου και να προχωρήσει την αίτηση σε κατάσταση «προς υπαγωγή».

19. Ερ.: Σε περίπτωση περισσότερων συγκυρίων (ψιλή κυριότητα, επικαρπία) ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται και ποιος κάνει αίτηση για το πρόγραμμα;

Απ.: Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων εμπράγματων δικαιωμάτων (συγκυριότητας/ επικαρπίας) θα πρέπει να υπάρξει συμφωνία όλων των συγκυρίων/ επικαρπωτών για την ένταξη στο πρόγραμμα. Αίτηση για υπαγωγή σε μία από τις 7 κατηγορίες κινήτρων του προγράμματος μπορεί να υποβάλλει ένας εκ των συγκυρίων/ επικαρπωτών που θα πρέπει να πληροί τα εισοδηματικά κριτήρια της αντίστοιχης κατηγορίας. Ο αιτών δηλώνει υπεύθυνα την εξασφάλιση της ανωτέρω συναίνεσης, στο πλαίσιο της δήλωσης του Παραρτήματος V-A του Οδηγού. Ως προς το ποσοστό συγκυριότητας, δεν υπάρχει περιορισμός για το ποιο ποσοστό ιδιοκτησίας θα πρέπει να έχει ο αιτών.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ: Η κατηγορία επιχορήγησης για το συγκεκριμένο διαμέρισμα, στο οποίο υπάρχουν περισσότερα εμπράγματα δικαιώματα, προκύπτει από την κατηγορία επιχορήγησης του ιδιοκτήτη που κάνει την αίτηση (ανεξαρτήτως αν οι υπόλοιποι συνιδιοκτήτες του διαμερίσματος ανήκουν σε άλλες κατηγορίες επιχορήγησης). Για παράδειγμα, αν υποβάλει αίτηση ο ιδιοκτήτης που ανήκει στην κατηγορία επιχορήγησης 1, τότε το διαμέρισμα θα ανήκει στην κατηγορία επιχορήγησης 1, ενώ αν υποβάλει αίτηση ο

έτερος ιδιοκτήτης που ανήκει στην κατηγορία επιχορήγησης 2, τότε το διαμέρισμα θα ανήκει κατηγορία επιχορήγησης 2.

20. Ερ.: Ποια είναι τα μη στεγασμένα επαγγέλματα για τα οποία χρειάζεται να καταβληθούν ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ που, με βάση την κείμενη νομοθεσία, βαρύνουν τον Ωφελούμενο του Προγράμματος ως «κύριο του έργου»;

Απ.: Στο πλαίσιο του Προγράμματος, στα μη στεγασμένα επαγγέλματα περιλαμβάνονται κυρίως οι οικοδόμοι-εργατοτεχνίτες που ασχολούνται με την τοποθέτηση θερμομόνωσης, κατασκευή επιχρισμάτων, αποξηλώσεις / καθαιρέσεις και αποκομιδή, διαμόρφωση κλίσεων απορροής στο δώμα, υγρομόνωση, χρωματισμούς, κλπ.

21. Ερ.: Οι ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ εργατοτεχνιτών είναι επιλέξιμες δαπάνες;

Απ.: Στα ανώτατα όρια δαπανών ανά υποκατηγορία παρέμβασης, όπως αναφέρονται στον Οδηγό Εφαρμογής του προγράμματος, περιλαμβάνονται εκτός των υλικών και του ΦΠΑ, και το κόστος εργασίας. Στο κόστος εργασίας συμπεριλαμβάνονται τυχόν απαιτούμενες ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ για τις οικοδομικές εργασίες που εκτελούνται από εργατοτεχνίτες (μη στεγασμένα επαγγέλματα) και οι οποίες βαρύνουν τον Ωφελούμενο του Προγράμματος ως «κύριο του έργου». Επομένως οι δαπάνες των ασφαλιστικών εισφορών είναι επιλέξιμες, εφόσον το σύνολο των δαπανών για τη συγκεκριμένη παρέμβαση αθροισμένων και των ασφαλιστικών εισφορών, δεν υπερβαίνουν το ανώτατο όριο επιλέξιμης δαπάνης της παρέμβασης.

Για παράδειγμα: έστω ότι έχει επιλεγεί ως παρέμβαση για την ενεργειακή αναβάθμιση κατοικίας, η θερμομόνωση δώματος με ενεργειακά χαρακτηριστικά υλικών $0,9 < R \leq 1,8$ (2.A I). Το ανώτατο όριο επιλέξιμης δαπάνης για την υποκατηγορία 2.A (I) ανέρχεται στο ποσό των 44 € / m². Στο ποσό αυτό (44 €/m²) περιλαμβάνονται τα υλικά, η εργασία, οι ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ και ο ΦΠΑ. Έστω ότι το εμβαδόν της επιφάνειας του δώματος είναι 100,00 m². Τότε η ανώτατη επιλέξιμη δαπάνη για την παρέμβαση, θα είναι ίση με 4.400,00 €. Εάν υποθέσουμε ότι οι ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ ανέρχονται στο ποσό των 200,00 €, τότε το επιλέξιμο ποσό για υλικά και εργασία ανέρχεται στα 4.200,00 € με ΦΠΑ.

22. Ερ.: Τι θα γίνει σε περίπτωση που το κόστος που αναγράφεται στο Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων που θα υποβάλω υπερβαίνει τα ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών ανά κατηγορία δαπάνης που αναφέρονται στον οδηγό εφαρμογής του προγράμματος;

Απ: Ο επιλέξιμος προϋπολογισμός θα προσαρμοστεί στα ανώτατα όρια επιλέξιμων δαπανών του προγράμματος και ο Ωφελούμενος θα πρέπει να καταβάλει το επιπλέον κόστος.

23. Ερ.: Είναι απαραίτητο να επισυναφθούν ηλεκτρονικά στην αίτηση οι προσφορές;

Απ: Οι προσφορές από προμηθευτές/ αναδόχους δεν επισυνάπτονται στην αίτηση. Το κόστος των παρεμβάσεων καταγράφεται στον πίνακα του Παραρτήματος III και IV.

24. Ερ.: Σε περιπτώσεις που κάποιος εκ των συγκύριων δεν έχει δικαιοπρακτική ικανότητα ή είναι ανήλικος, είναι απαραίτητη η σύμφωνη γνώμη του και πώς πιστοποιείται αυτή;

Απ.: Στην περίπτωση αυτή είναι απαραίτητη η σύμφωνη γνώμη του και αυτή θα δοθεί από τον ασκούντα τη γονική μέριμνα ή το συμπαραστάτη, αναλόγως με την περίπτωση, όπως ορίζεται στο νόμο (Αστικός Κώδικας και Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας), εφαρμοζόμενων

των διατάξεων περί γονικής μέριμνας, επιτροπείας ανηλίκου και δικαστικής συμπαράστασης (στερητικής και επικουρικής). Ο αιτών δηλώνει υπεύθυνα την εξασφάλιση της ανωτέρω συναίνεσης, στο πλαίσιο της δήλωσης του Παραρτήματος V-A.

25. Ερ.: Τι γίνεται σε περίπτωση που τα νομιμοποιητικά έγγραφα που απαιτούνται δεν είναι άμεσα διαθέσιμα ή σε περίπτωση που η οικοδομική άδεια έχει χαθεί;

Απ.: Για να θεωρηθεί ολοκληρωμένη η αίτηση θα πρέπει να αναρτηθούν ηλεκτρονικά όλα τα δικαιολογητικά. Σε περίπτωση που υπάρχουν εκκρεμότητες νομιμοποίησης / τακτοποίησης στο ακίνητο, θα πρέπει να διευθετηθούν πριν την υποβολή της αίτησης. Ειδικά στην περίπτωση βεβαιωμένης, από την αρμόδια υπηρεσία, απώλειας οικοδομικής άδειας, προσκομίζεται η σχετική βεβαίωση απώλειας και άλλο αποδεικτικό έγγραφο (π.χ. συμβόλαιο) από το οποίο να προκύπτει ο αριθμός της άδειας και η επιφάνεια του κτηρίου/κτηριακής μονάδας.

26. Ερ.: Τι συμβαίνει σε περιπτώσεις προσφυγικών ή εργατικών κατοικιών;

Απ.: Για κτήριο ή τμήμα αυτού που, βάσει ειδικών διατάξεων, έχει ανεγερθεί χωρίς την υποχρέωση έκδοσης οικοδομικής άδειας από την πολεοδομία (π.χ. κτήριο που κατασκευάστηκε από την Πρόνοια) θα πρέπει να προσκομισθεί σχετικό έγγραφο από την αρμόδια υπηρεσία (π.χ. Τμήμα Πρόνοιας της Γενικής Διεύθυνσης Περιφέρειας στο οποίο τηρούνται σήμερα τα στοιχεία).

27. Ερ.: Με βάση Απόφαση Υπαγωγής που έχει εκδοθεί μέσα στο 2018, ωφελούμενος κατατάσσεται στην κατηγορία 3 του πίνακα 2.2.1 του Οδηγού του Προγράμματος, βάσει της εκκαθαρισμένης δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του 2016. Ο ωφελούμενος βρίσκεται στη φάση υλοποίησης των παρεμβάσεων και εν τω μεταξύ, με βάση τα νέα μειωμένα του εισοδήματα συγκριτικά με αυτά του 2016, εμπίπτει σε διαφορετική κατηγορία επιδότησης και θέλει να επωφεληθεί των νέων δεδομένων (να υπαχθεί στην ανώτερη κατηγορία 2). Μπορεί να γίνει αλλαγή κατηγορίας τώρα;

Απ.: Η κατάταξη στις κατηγορίες του πίνακα 2.2.1 για τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί μέχρι 30.06.2018 έγινε με βάση τα εισοδήματα της εκκαθαρισμένης δήλωσης φορολογίας εισοδήματος του 2016 και δεν μπορεί να γίνει αλλαγή κατηγορίας με βάση τη νέα δήλωση φορολογίας εισοδήματος του 2017.

28. Ερ.: Έχει υποβληθεί οριστικά αίτηση στο πρόγραμμα και, ενώ δεν έχει γίνει ακόμη η Υπαγωγή, ο αιτών απεβίωσε. Μπορούν να συνεχίσουν την διαδικασία της αίτησης οι κληρονόμοι του;

Απ.: Σε περίπτωση θανάτου του αιτούντα δεν προβλέπεται στον ισχύοντα Οδηγό και στο κατ' εφαρμογή αυτού σε λειτουργία πληροφοριακό σύστημα αντικατάστασή του. Επειδή, επίσης, προ της αποδοχής απόφασης υπαγωγής στο πρόγραμμα δεν γεννώνται εκατέρωθεν δικαιώματα και υποχρεώσεις, το ίδιο εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις αποβίωσης που έλαβε χώρα προ της αποδοχής της απόφασης υπαγωγής. Επιπρόσθετα, οι πράξεις ενίσχυσης συνδέονται στενά με το πρόσωπο του εκάστοτε ενισχυόμενου δικαιούχου, στο πρόσωπο του οποίου εξετάζονται οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας και υπαγωγής, είναι δε ακατάσχετες και ανεκχώρητες σύμφωνα με τους Κοινοτικούς Κανονισμούς. Χαρακτηρίζονται επίσης ως πράξεις εκ των οποίων ιδρύονται προσωποπαγείς σχέσεις, και ως εκ τούτου μη κληρονομητέες.

Επομένως, στην περίπτωση θανάτου σε αυτό το στάδιο, δεν έχει γεννηθεί ακόμα δικαίωμα προς χρηματοδότηση, ώστε να μπορεί αυτό να καταστεί αντικείμενο της κληρονομητέας

περιουσίας και ως προσωποπαγές δικαίωμα να μεταβιβαστεί. Η δε αίτηση δεν δύναται πλέον να εξεταστεί στο πρόσωπο του αποβιώσαντος και η διαδικασία δεν μπορεί να προχωρήσει στο μέλλον και να ολοκληρωθεί.

Το γεγονός αυτό δεν κωλύει ωστόσο τυχόν κληρονόμους (πλήρης/επικαρπωτής/ψιλός) του υπό αίτηση ακινήτου αυτοτελώς και με βάση τα δικά τους στοιχεία (ΑΦΜ, κ.λπ) να συμμετάσχουν μελλοντικά στο πρόγραμμα, εφόσον υπάρξει η δυνατότητα υποβολής νέων αιτήσεων σε αυτό. Απαραίτητη ωστόσο προϋπόθεση προς τούτο είναι να ακυρωθεί η εκκρεμής αίτηση που έχει γίνει για το ίδιο ακίνητο αλλά στο όνομα του αποβιώσαντος/κληρονομούμενου.

29. Ερ.: Μπορώ να αλλάξω τον σύμβουλο έργου;

Απ.: Ο ωφελούμενος του Προγράμματος μπορεί να καταχωρήσει τα στοιχεία του νέου συμβούλου έργου (ονοματεπώνυμο, ΑΦΜ, κ.τ.λ.) στο πληροφοριακό σύστημα του προγράμματος. Χρονικά αυτό μπορεί να γίνει οποτεδήποτε μέχρι την ηλεκτρονική υποβολή δήλωσης πιστοποίησης εργασιών, με εξαίρεση τις φάσεις κατά τις οποίες η αίτηση βρίσκεται σε κατάσταση αξιολόγησης από τον Δικαιούχο του Προγράμματος, καθώς και σε κατάσταση αναμονής για Υπαγωγή.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

1. Ερ.: Σε περίπτωση που θέλουν να συμμετέχουν στο Πρόγραμμα όλοι οι ιδιοκτήτες των διαμερισμάτων μιας πολυκατοικίας και να πραγματοποιήσουν παρεμβάσεις στις κατοικίες τους, αλλά όχι κοινόχρηστες παρεμβάσεις στην πολυκατοικία, μπορεί να υποβληθεί αίτηση για πολυκατοικία;

Απ.: Όχι, για να υποβληθεί αίτηση για πολυκατοικία πρέπει να πραγματοποιούνται και κοινόχρηστες παρεμβάσεις στην πολυκατοικία. Σε διαφορετική περίπτωση θα υποβάλλονται ξεχωριστές αιτήσεις για μεμονωμένα διαμερίσματα.

2. Ερ. Ποιες παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης θεωρούνται κοινόχρηστες;

Απ.: Κοινόχρηστες θεωρούνται οι παρεμβάσεις που αφορούν στο εξωτερικό κέλυφος της πολυκατοικίας καθώς και στους κοινόχρηστους χώρους ή εγκαταστάσεις, πχ. αναβάθμιση συστήματος κεντρικής θέρμανσης.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΟΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΕΣ – ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ

1. Ερ. Υπάρχουν περιορισμοί στην επιλογή Ενεργειακών Επιθεωρητών;

Απ.: Η επιλογή Ενεργειακού Επιθεωρητή πρέπει να γίνεται συνυπολογίζοντας τους περιορισμούς της παραγράφου 1 του άρθρου 53 του Ν.4409/2016 (ΦΕΚ 136/Α'/28.07.2016), όπως ισχύει, όπου ορίζεται ότι απαγορεύεται η διενέργεια ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή σε κτίριο ή κτιριακή μονάδα εφόσον: α) συμμετείχε στη μελέτη, κατασκευή, επίβλεψη, συντήρηση, ο ίδιος ή νομικό πρόσωπο του οποίου είναι μέλος ή εταίρος ή υπάλληλος, β) έχει δικαίωμα κυριότητας, νομής ή κατοχής, ο ίδιος, ή σύζυγος ή συγγενής του έως β' βαθμού ή νομικό πρόσωπο του οποίου ο ίδιος είναι μέλος ή εταίρος ή υπάλληλος.

Η συμμετοχή:

1. σε τακτοποίηση μέρους κτηρίου/κτηριακής μονάδας,
2. σε έκδοση βεβαίωσης νομιμότητας κτηρίου/κτηριακής μονάδας και
3. σε έκδοση Μικρής Κλίμακας Εργασιών σε κτήριο/κτηριακής μονάδας

δεν αποτελεί ασυμβίβαστο για την έκδοση Π.Ε.Α. σε αυτό, δηλ. δεν συγκαταλέγεται στις περιπτώσεις του άρθρου 53, εδάφιο α), του Ν.4409/2016, εκτός εάν η συμμετοχή αφορά στη σύνταξη μελετών για την έκδοση ή αναθεώρηση αδειών δόμησης, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Τέλος, σημειώνεται ότι τα «*Ασυμβίβαστα Ενεργειακών Επιθεωρητών*», που περιγράφονται στο άρθρο 53 του Ν.4409/2016, αφορούν περιορισμούς στη δυνατότητα διενέργειας ενεργειακών επιθεωρήσεων και όχι στη συμμετοχή σε οποιασδήποτε άλλης μορφής έκδοση αδειάς για το κτήριο/κτηριακή μονάδα κατόπιν της έκδοσης Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (Π.Ε.Α.).

2. Ερ.: Σε μονοκατοικία με συνολική επιφάνεια 90 τ.μ., την οποία ο ιδιοκτήτης θέλει να την εντάξει στο πρόγραμμα, έχει βγει άδεια για μια προσθήκη κατ' επέκταση 30 τ.μ. Κατά την πρώτη ενεργειακή επιθεώρηση η προσθήκη δεν θα υφίσταται και θα κατασκευασθεί στο μεσοδιάστημα έως την έκδοση του δεύτερου πιστοποιητικού ενεργειακής απόδοσης. Μπορεί να προκύψει κάποιο πρόβλημα κατά το τελικό στάδιο του προγράμματος, αν η κατοικία στο πρώτο πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης έχει επιφάνεια 90,00 τ.μ. και στο δεύτερο πιστοποιητικό έχει επιφάνεια 120,00 τ.μ.;

Απ.: Επισημαίνεται ότι το 2ο ΠΕΑ θα αφορά διαφορετικό κτίριο - διότι δεν αλλάζει μόνον η Συνολική επιφάνεια, αλλάζει, κατ' ελάχιστον, η γεωμετρία του κτιρίου και το κτίριο αναφοράς - και η σύγκριση για το αν επιτυγχάνονται οι στόχοι του Προγράμματος δεν είναι εφικτή.

3. Ερ.: Πρέπει να γίνουν όλες οι παρεμβάσεις που αναγράφονται στο ΠΕΑ;

Απ.: Με το συνδυασμό παρεμβάσεων της προς υπαγωγή αίτησης θα πρέπει να υλοποιείται η πρώτη (1η) από τις προτάσεις παρεμβάσεων εξοικονόμησης ενέργειας που καταγράφονται στο ΠΕΑ και οδηγούν στην ικανοποίηση του ελάχιστου ενεργειακού στόχου του Προγράμματος.

4. Ερ.: Σε περίπτωση που χρειάζεται να αλλάξει η πρόταση (συνδυασμός παρεμβάσεων) για ενεργειακή αναβάθμιση που έχει καταγραφεί στο ΠΕΑ, ποια είναι η διαδικασία που ακολουθείται;

Απ.: Σε περίπτωση αλλαγής της πρότασης των παρεμβάσεων ο Ενεργειακός Επιθεωρητής ανακαλεί το ΠΕΑ, εκδίδει νέο και αντίστοιχα επικαιροποιείται το «Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων» του Παραρτήματος ΙΙΙ και επισυνάπτεται στο πληροφοριακό σύστημα. Στην περίπτωση που η αίτηση έχει ήδη οριστικοποιηθεί, το τροποποιημένο Παράρτημα επισυνάπτεται κατά το στάδιο της ολοκλήρωσης.

5. Ερ.: Στο Παράρτημα VI «Έντυπο Καταγραφής Παρεμβάσεων – Ολοκλήρωσης Έργου», με ποιο κτήριο γίνεται η σύγκριση για να υπολογιστεί το ποσοστό (%) εξοικονόμησης ενέργειας;

Απ.: Στο Παράρτημα VI «Έντυπο Καταγραφής Παρεμβάσεων - Ολοκλήρωσης Έργου», το ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας που αναφέρεται υπολογίζεται ως εξής:

(Υπολογιζόμενη ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας επιθεωρούμενου κτηρίου Α' ΠΕΑ - Υπολογιζόμενη ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας επιθεωρούμενου κτηρίου Β' ΠΕΑ) / Κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας κτηρίου αναφοράς Α' ΠΕΑ.

Παράδειγμα

Για ένα μεμονωμένο διαμέρισμα, ο ιδιοκτήτης του οποίου εντάσσεται στην εισοδηματική κατηγορία 2, προκύπτουν τα εξής στοιχεία βάσει του Α' και Β' ΠΕΑ:

Υπολογιζόμενη ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας κτηρίου αναφοράς Α' ΠΕΑ	99,50 kWh/m ²
Υπολογιζόμενη ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας επιθεωρούμενου κτηρίου από Α' ΠΕΑ	163,70 kWh/m ²
Υπολογιζόμενη ετήσια κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας επιθεωρούμενου κτηρίου από Β' ΠΕΑ	120,50 kWh/m ²

Η ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας είναι $163,70 - 120,50 = 43,20 \text{ kWh/m}^2$, δηλαδή $43,20 / 99,50 = 43,42 \%$ της κατανάλωσης του κτηρίου αναφοράς.

Με την προϋπόθεση ότι καλύπτονται οι ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕνΑΚ για κάθε παρέμβαση που υλοποιείται, ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος του Προγράμματος για τη συγκεκριμένη εισοδηματική κατηγορία επιτυγχάνεται, αφού η ετήσια εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας ($43,20 \text{ kWh/m}^2$) είναι μεγαλύτερη από το 40% της κατανάλωσης του κτηρίου αναφοράς προ παρεμβάσεων ($99,50 \times 0,40 = 39,80 \text{ kWh/m}^2$).

Επισημαίνεται ότι, εάν το υλοποιηθέν έργο αφορά σε ριζική ανακαίνιση του παραπάνω διαμερίσματος, θα πρέπει, επιπλέον των ανωτέρω, το σύνολο των παρεμβάσεων να οδηγεί στην κατάταξη του διαμερίσματος στην ενεργειακή κατηγορία Β, ή, σε περίπτωση που η επίτευξη της κατηγορίας Β δεν είναι τεχνικά και λειτουργικά εφικτή, στην ενεργειακή κατηγορία που προκύπτει από τη Μελέτη Ενεργειακής Απόδοσης.

6. Ερ.: Υπάρχουν προδιαγραφές για τα υλικά;

Κάθε παρέμβαση που υλοποιείται πρέπει να καλύπτει τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕνΑΚ.

Τα υλικά και τα συστήματα που θα χρησιμοποιηθούν για τις παρεμβάσεις πρέπει να φέρουν πιστοποίηση των ενεργειακών χαρακτηριστικών τους. Ειδικά για τα συστήματα της κατηγορίας 3, πλην των υποκατηγοριών 3.ΣΤ και 3.Η, και της κατηγορίας 4 του πίνακα παρεμβάσεων του κεφαλαίου 3 του Οδηγού προσκομίζεται δελτίο προϊόντος, όπως αυτό

ορίζεται στην Οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενεργειακή επισήμανση (Energy Labelling).

Τα δομικά υλικά και τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE.

Ο ενεργειακός επιθεωρητής θέτει τις απαιτήσεις για τα τεχνικά και ενεργειακά χαρακτηριστικά των υλικών και συστημάτων που απαιτούνται για τον υπολογισμό του ενεργειακού αποτελέσματος και τον έλεγχο της τήρησης των απαιτήσεων του προγράμματος από το 2^ο ενεργειακό επιθεωρητή.

7. Ερ.: Τι προδιαγραφές πρέπει να έχει μια αντλία θερμότητας για να είναι επιλέξιμη στο Πρόγραμμα;

Απ.: Επιλέξιμες είναι οι αντλίες θερμότητας που προβλέπονται στο κεφάλαιο 3 του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος, καλύπτουν τις ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ και φέρουν πιστοποίηση των ενεργειακών χαρακτηριστικών τους.

8. Ερ.: Οι τέντες είναι επιλέξιμες στο Πρόγραμμα;

Απ.: Η τοποθέτηση σταθερών ή κινητών σκιάστρων (π.χ. τέντες, εξώφυλλα, ρολά, κλπ) εμπίπτει στις επιλέξιμες παρεμβάσεις μόνο εφόσον τοποθετηθούν και νέα κουφώματα, δηλαδή μόνο ως συμπληρωματική (και όχι αυτοτελής) δαπάνη στην κατηγορία 1 «Αντικατάσταση Κουφωμάτων». Επίσης, η τοποθέτηση λοιπών σταθερών ή κινητών σκιάστρων (π.χ. τέντες - όχι εξωτερικό προστατευτικό φύλλο) εμπίπτει στις επιλέξιμες παρεμβάσεις και ως συμπληρωματική (και όχι αυτοτελής) δαπάνη.

9. Ερ.: Είναι επιλέξιμη η θερμομόνωση σε δώμα (ταράτσα) από το Πρόγραμμα όταν η αίτηση υποβάλλεται ως «μεμονωμένο διαμέρισμα»;

Απ.: Ναι, εφόσον συναινέσουν οι συνιδιοκτήτες σύμφωνα με όσα προβλέπονται από τον κανονισμό της πολυκατοικίας. Τεχνικά ορθή λύση είναι η μόνωση όλης της επιφάνειας του δώματος (ταράτσας) ή της πιλοτής, όμως, βάσει των όρων υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων (ΕΣΠΑ 2014-2020), επιλέξιμες δαπάνες στο πρόγραμμα είναι μόνο αυτές που αντιστοιχούν σε παρεμβάσεις που αφορούν στην ιδιοκτησία σας. Εν προκειμένω μπορούν να ενταχθούν μόνο τα m² που αφορούν στο επιλέξιμο «μεμονωμένο» διαμέρισμα.

Στην περίπτωση μόνωσης στέγης, υπάρχουν δύο υποπεριπτώσεις:

A) σε μονοκατοικία ή οροφодιαμέρισμα τελευταίου ορόφου πολυκατοικίας επιλέξιμα είναι όλα τα τετραγωνικά της στέγης (π.χ. μαζί με τις μαρκίζες και τις προεξοχές της στέγης και την απόληξη κλιμακοστασίου) εφόσον αυτή είναι η ορθά ολοκληρωμένη τεχνική λύση.

B) σε μεμονωμένο διαμέρισμα τελευταίου ορόφου (όχι οροφодιαμέρισμα), ο ενεργειακός επιθεωρητής μπορεί να προτείνει μόνωση όλου του δώματος, καθώς αυτή είναι η τεχνικά ορθή λύση. Επιλέξιμες όμως δαπάνες στο πρόγραμμα είναι μόνο αυτές που αντιστοιχούν σε παρεμβάσεις που αφορούν στο επιλέξιμο μεμονωμένο διαμέρισμα, συν τις μαρκίζες και τις προεξοχές της στέγης του συγκεκριμένου διαμερίσματος.

Διευκρινίζεται ότι: Είναι επιλέξιμες όλες οι εργασίες και υλικά που απαιτούνται για μια άρτια κατασκευή θερμομόνωσης δώματος όπως ελαφρομετόν κλίσεων, τσιμεντοκονίες κ.τ.λ. Επίσης είναι επιλέξιμα και τα τετρ. μέτρα που αναφέρονται σε τυχόν προβόλους που βρίσκονται άνωθεν του διαμερίσματος σε περίπτωση αίτησης μεμονωμένου διαμερίσματος ή το σύνολο των προβόλων σε περίπτωση αίτησης πολυκατοικίας.

10. Ερ.: Είναι επιλέξιμη παρέμβαση η τοποθέτηση εξωτερικής θερμομόνωσης δαπέδου ισόγειας κατοικίας με υποκείμενο όροφο υπογείου (Μη Θερμαινόμενου Χώρου);

Απ.: Ναι, είναι επιλέξιμες και οι παρεμβάσεις θερμομόνωσης στην οροφή επάνω από υπόγειο (μη θερμαινόμενο χώρο).

11. Ερ.: Μονοκατοικία φέρει οροφή πλάκα σκυροδέματος. Στις προτάσεις για ενεργειακή αναβάθμιση, περιλαμβάνεται και η εξωτερική θερμομόνωση του δώματος. Σε περίπτωση που κατασκευαστεί στέγη, είναι επιλέξιμες οι δαπάνες που αφορούν τη θερμομόνωση της στέγης (π.χ. θερμομονωτικές πλάκες, μεμβράνη στεγάνωσης κεραμοσκεπών, υλικά στερέωσης της μεμβράνης), ή δεν είναι επιλέξιμη η δαπάνη και δεν θα καλυφθεί από το πρόγραμμα; Επίσης, είναι απαραίτητη η προσκόμιση της οικοδομικής άδειας της στέγης;

Απ.: Στην περίπτωση μόνωσης στέγης, οτιδήποτε αφορά τη θερμομόνωση (υλικά, εργασία και ΦΠΑ) είναι επιλέξιμες δαπάνες για το Πρόγραμμα. Επίσης, επιλέξιμα είναι όλα τα τετραγωνικά μέτρα της στέγης μαζί με τις μαρκίζες και τις τυχόν προεξοχές της στέγης. Όμως, ο δομικός σκελετός της στέγης όπως ξυλεία, πέτσωμα κ.τ.λ. δεν είναι επιλέξιμες παρεμβάσεις για το Πρόγραμμα. Όσον αφορά τα κεραμίδια είναι επιλέξιμα μόνο όταν γίνεται αντικατάσταση κεραμιδιών. Τέλος, ο ωφελούμενος είναι υποχρεωμένος να λάβει τυχόν απαιτούμενες οικοδομικές άδειες ή εγκρίσεις σύμφωνα με την κείμενη πολεοδομική νομοθεσία.

12. Ερ.: Είναι επιλέξιμη δαπάνη η εφαρμογή εξωτερικής θερμομόνωσης με χρήση μόνο ειδικών θερμομονωτικών βαφών;

Απ.: Οι θερμομονωτικές βαφές, εφόσον χρησιμοποιούνται από μόνες τους για την επίτευξη μόνωσης, δεν είναι επιλέξιμες για το Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον II», επειδή τα υλικά αυτά κατατάσσονται στην κατηγορία των επιστρώσεων (coatings) και όχι των μονώσεων. Επιλέξιμη είναι η θερμομόνωση που αποτελείται από θερμομονωτικό υλικό με επικάλυψη είτε με συνθετικό επίχρισμα είτε με ελαφρά πετάσματα.

13. Ερ.: Οι παρεμβάσεις θερμομόνωσης που θα γίνουν σε ακίνητο, θα πρέπει να ακολουθούν τις απαιτήσεις του ΚΕνΑΚ ως προς το συντελεστή θερμοπερατότητας U ή μας ενδιαφέρει μόνο η θερμική αντίσταση R; Θα πρέπει, δηλαδή, το U του δομικού στοιχείου (π.χ. τοίχου) να πληροί τις απαιτήσεις του ΚΕνΑΚ;

Απ.: Θα πρέπει να πληρούνται οι απαιτήσεις του ΚΕνΑΚ ως προς τις τιμές του συντελεστή θερμοπερατότητας U των δομικών στοιχείων, όπως αυτές αναφέρονται στον Πίνακα «Γ.2: Μέγιστος επιτρεπόμενος συντελεστής θερμοπερατότητας δομικών στοιχείων, ανά κλιματική ζώνη, για υφιστάμενα κτίρια» του ΚΕνΑΚ που έχει εγκριθεί με την απόφαση ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581/30.06.2017, ΦΕΚ Β' 2367/12.07.2017. Η θερμική αντίσταση R του υλικού ή συστήματος υλικών αναφέρεται στον Οδηγό του Προγράμματος για λόγους κατάταξης στις κατηγορίες I ή II των ανώτατων ορίων επιλέξιμων δαπανών ανά κατηγορία ενεργειακών χαρακτηριστικών.

14. Ερ.: Εάν κατά τη 2η ενεργειακή επιθεώρηση διαπιστωθεί ότι δεν έχει επιτευχθεί ο ενεργειακός στόχος του προγράμματος, ο ωφελούμενος θα δικαιούται επιχορήγησης από το πρόγραμμα;

Απ.: Όχι. Τα κίνητρα καταβάλλονται μόνο εφόσον επιτευχθεί ο ενεργειακός στόχος του Προγράμματος.

15. Ερ.: Στο έντυπο πρότασης παρεμβάσεων (στο στάδιο της αίτησης για υπαγωγή στο Πρόγραμμα), καταχωρήθηκαν στις προτεινόμενες παρεμβάσεις κουφώματα PVC αντί για κουφώματα αλουμινίου, τα οποία τελικά και τοποθετήθηκαν. Τι θα πρέπει να δηλωθεί στο έντυπο καταγραφής παρεμβάσεων που θα κατατεθεί με τη 2η ενεργειακή επιθεώρηση, έτσι ώστε να μην προκύψει πρόβλημα με την επιχορήγηση; Θα δηλωθούν τα κουφώματα ως αλουμινίου ή θα πρέπει να δηλωθούν ως PVC επειδή αυτή είναι η εγκεκριμένη κατηγορία;

Απ.: Μπορεί να γίνει αλλαγή υποκατηγορίας ή και κατηγορίας παρέμβασης, εφόσον επιτυγχάνεται ο ελάχιστος ενεργειακός στόχος του Προγράμματος για την κατηγορία που αφορά η αίτηση. Όταν θα συμπληρωθεί το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI_ (Έντυπο Καταγραφής Παρεμβάσεων – Ολοκλήρωση Έργου), θα δηλωθούν μόνο οι παρεμβάσεις που πραγματικά υλοποιήθηκαν και στην υποκατηγορία που πραγματικά ανήκουν. Επισημαίνεται ότι θα πρέπει να έχει ήδη τροποποιηθεί το έντυπο πρότασης παρεμβάσεων σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο κεφ. 5.3 του Οδηγού Εφαρμογής ώστε να επισυναφθεί μαζί με το έντυπο καταγραφής παρεμβάσεων. Όσον αφορά τα οικονομικά στοιχεία, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να αυξηθεί ο εγκεκριμένος επιλέξιμος προϋπολογισμός παρεμβάσεων, ούτε ο εγκεκριμένος συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός που αναφέρονται στην Απόφαση Υπαγωγής. Επίσης, ισχύουν οι επιμέρους περιορισμοί μέγιστου επιλέξιμου κόστους για τη νέα υποκατηγορία παρέμβασης.

16. Ερ.: Με ποιο τρόπο πιστοποιούνται τα ενεργειακά χαρακτηριστικά των συστημάτων θέρμανσης, ψύξης και ζεστού νερού χρήσης (ZNX);

Απ.: Για την κατηγορία παρεμβάσεων 4 (σύστημα παροχής ζεστού νερού χρήσης - ZNX) και όλες τις υποκατηγορίες της κατηγορίας 3 (αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης / ψύξης) πλην των 3.ΣΤ και 3.Η, τα ενεργειακά χαρακτηριστικά πιστοποιούνται από το δελτίο προϊόντος, όπως αυτό ορίζεται στην Οδηγία 2010/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενεργειακή επισήμανση (Energy Labelling). Το δελτίο προϊόντος πρέπει να επισυναφθεί ως δικαιολογητικό στο πληροφοριακό σύστημα (παράρτημα Χ - Δήλωση πιστοποίησης για την ολοκλήρωση του έργου).

17. Ερ.: Επίτοιχος ατομικός λέβητας φυσικού αερίου (υποκατηγορία παρέμβασης 3.Β), με δυνατότητα παραγωγής ζεστού νερού χρήσης – ZNX μέσω ταχυθερμαντήρα (πλακοειδή εναλλάκτη), θεωρείται ως σύστημα θέρμανσης με ενσωματωμένο ταμιευτήρα αποθήκευσης του ZNX έτσι ώστε να προσαυξηθεί το ανώτατο όριο δαπάνης, αναλόγως και της κατηγορίας ισχύος του;

Απ.: Για να είναι επιλέξιμη η προσαύξηση των ανώτατων ορίων δαπάνης των υποκατηγοριών παρεμβάσεων 3.Α έως 3.Δ (αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης), θα πρέπει το σύστημα θέρμανσης να διαθέτει ταμιευτήρα αποθήκευσης του ZNX και όχι απλώς να παρέχει τη δυνατότητα παροχής (παραγωγής) ZNX. Σε κάθε περίπτωση, τα τεχνικά χαρακτηριστικά του συστήματος θέρμανσης και επομένως και η ύπαρξη ενσωματωμένου ταμιευτήρα αποθήκευσης ZNX, θα πρέπει να αναφέρονται στο παραστατικό πώλησης.

18. Ερ.: Για τις επιλέξιμες παρεμβάσεις της κατηγορίας 3, ποια τιμή της ισχύος P, λαμβάνεται υπόψη για την κατάταξη στις υποκατηγορίες δαπάνης I έως VIII;

Απ.: Η τιμή της ισχύος P αφορά την αναγραφόμενη τιμή στο δελτίο προϊόντος και ειδικότερα:

Για τις υποκατηγορίες 3.A & 3.B: Την Ονομαστική θερμική ισχύ (Nominal heat output), συμπεριλαμβανομένης της ονομαστικής θερμικής ισχύος κάθε συμπληρωματικού θερμαντήρα.

Για τις υποκατηγορίες 3.Γ & 3.Δ: Την Ονομαστική θερμική ισχύ, συμπεριλαμβανομένης της ονομαστικής θερμικής ισχύος κάθε συμπληρωματικού θερμαντήρα (θερμότερο κλίμα).

Για την υποκατηγορία 3.E: Την Ονομαστική θερμική ισχύ (Prated).

Για την υποκατηγορία 3.ΣΤ: Την ονομαστική θερμική ισχύ που δηλώνεται από τον κατασκευαστή του προϊόντος. Σε περίπτωση εύρους ισχύος λαμβάνεται η μέγιστη.

Για την υποκατηγορία 3.Z: Το φορτίο σχεδιασμού (Design load) για την λειτουργία της ψύξης.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ - ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ – ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΟΥ**1. Ερ.: Γίνεται ο Προμηθευτής μου να καταχωρηθεί στο σύστημα και ως Σύμβουλος έργου για την αίτησή μου; Απαιτείται κάποια ενέργεια από μέρους μου;**

Απ.: Γίνεται, αρκεί ο προμηθευτής & σύμβουλος έργου να εγγραφεί στο πληροφοριακό σύστημα και να καταχωρήσει τα στοιχεία που απαιτούνται κάθε φορά για τον επιθυμητό ρόλο. Εφόσον η παραπάνω διαδικασία έχει πραγματοποιηθεί ορθά, ο ωφελούμενος θα μπορεί να καταχωρήσει, χωρίς πρόβλημα, το ίδιο πρόσωπο και για τους δύο ρόλους. Το ίδιο ισχύει και για τους υπόλοιπους ρόλους, με την προϋπόθεση πάντα της ορθής χρήσης τους σχετικά με το ασυμβίβαστο αυτών.

2. Ερ.: Η αίτησή μου έχει υπαχθεί στο Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον ΙΙ». Πότε θα πρέπει να καταθέσω τα χρήματα στους προμηθευτές;

Απ.: Η καταβολή των ιδίων κεφαλαίων μπορεί να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε στιγμή πριν την προώθηση της αίτησης σε στάδιο ελέγχου τελικής εκταμίευσης από τον Δικαιούχο του Προγράμματος. Σημειώνεται ότι πριν την προώθηση της αίτησης στο προαναφερθέν στάδιο, απαιτείται η ψηφιοποίηση των αποδεικτικών κατάθεσης (extrait λογαριασμών, κλπ.) και ανάρτησή τους στο πληροφοριακό σύστημα.

3. Ερ.: Πότε χορηγείται προκαταβολή από το πρόγραμμα για το έργο, σε ποιους και σε τι ποσοστό;

Απ.: Προκαταβολή από το πρόγραμμα χορηγείται μόνο στην περίπτωση που ο Ωφελούμενος έχει εγκεκριμένο δάνειο (κάλυψη ιδιωτικής συμμετοχής). Η προκαταβολή αφορά μόνο τις παρεμβάσεις, δηλαδή τους προμηθευτές/αναδόχους και όχι τις υπηρεσίες Συμβούλου έργου και Μελετητή μηχανικού. Το ποσοστό της προκαταβολής είναι 70% και

δηλώνεται από τον Ωφελούμενο μέσω του πληροφοριακού συστήματος, για κάθε προμηθευτή/ανάδοχο. Επισημαίνεται ότι η προκαταβολή 70%, αφορά σε ποσοστό επί του εγκεκριμένου ποσού δανείου και όχι επί του επιλέξιμου προϋπολογισμού του έργου.

4. Ερ.: Γιατί στη δανειακή σύμβαση που κλήθηκα να υπογράψω αναγράφεται μεγαλύτερο ποσό από αυτό που υπολογίζεται από το Πρόγραμμα; Επιβάλλονται επιπλέον τόκοι τους οποίους καλούμαι να καλύψω;

Απ.: Δεν επιβάλλονται επιπλέον τόκοι. Επειδή όμως στην περίπτωση τραπεζικού δανεισμού δίδεται η δυνατότητα προκαταβολής στους προμηθευτές, τότε σύμφωνα με τους όρους της Επιχειρησιακής Συμφωνίας μεταξύ του Δικαιούχου και των Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών η προκαταβολή αυτή είναι έντοκη, με τους τόκους να βαρύνουν τον Ωφελούμενο κι εφόσον μετά την ολοκλήρωση του φυσικού αντικείμενου του έργου κριθεί ότι δικαιούται των Κινήτρων του Προγράμματος, το αντίστοιχο ποσό τόκων που έχει καταβάλει ο Ωφελούμενος θα πιστωθεί στον καταθετικό του λογαριασμό με ευθύνη της Τράπεζας και μετά από έλεγχο και έγκριση της ΕΤΕΑΝ ΑΕ από τα διαθέσιμα του Ταμείου ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ ΙΙ. Τέλος, υπάρχει επιβάρυνση που ανέρχεται σε ποσοστό 0,12% (Ν. 128/22-28.8.1975 - ΦΕΚ Α' 178), η οποία επιβάλλεται στο μέρος του κεφαλαίου του χρηματοπιστωτικού οργανισμού (2/3 του συνόλου του δανείου).

5. Ερ.: Μπορώ να πληρώσω δαπάνες του Προγράμματος με πιστωτική κάρτα και να εξοφλήσω το ποσό με δόσεις;

Απ.: Ναι.

6. Ερ.: Μπορώ να ζητήσω να λάβει ο προμηθευτής μου τα χρήματα της επιχορήγησης σε δύο διαφορετικούς τραπεζικούς λογαριασμούς/ IBAN;

Απ.: Όχι. Το σύστημα επιτρέπει την εκταμίευση της επιχορήγησης ανά αίτηση σε έναν λογαριασμό ανά προμηθευτή.

7. Ερ.: Μπορώ να τροποποιήσω τα στοιχεία των προμηθευτών που είχα αρχικά επιλέξει;

Απ.: Είναι δυνατή η αλλαγή προμηθευτών. Η διαδικασία και το στάδιο που είναι αυτό εφικτό περιγράφονται στο σχετικό τεχνικό εγχειρίδιο του πληροφοριακού συστήματος.

8. Ερ.: Σε αίτηση στην οποία έχει δοθεί στους προμηθευτές η προκαταβολή, μπορεί να γίνει αλλαγή στους προμηθευτές (χωρίς να αλλάζουν τα ποσά στις δαπάνες); Τι γίνεται με την προκαταβολή που έχει δοθεί;

Απ.: Εφόσον έχει δοθεί προκαταβολή στους προμηθευτές από το ποσό του δανείου και κάποιος ή όλοι οι προμηθευτές που έλαβαν την προκαταβολή θα αλλάξουν, θα πρέπει:

α) Οι προμηθευτές που θα αλλάξουν, να επιστρέψουν την προκαταβολή που έλαβαν στην τράπεζα (στο λογαριασμό εξυπηρέτησης του δανείου).

β) Ο ωφελούμενος να αλλάξει στο πληροφοριακό σύστημα τους προμηθευτές και να δηλώσει τους νέους με τα στοιχεία τους. Το ποσό της επιστροφής επιμερίζεται στη νέα λίστα προμηθευτών.

9. Ερ. Είμαι ωφελούμενος του Προγράμματος και παράλληλα έχω ατομική επιχείρηση. Μπορούν τα παραστατικά να εκδοθούν στην ατομική μου επιχείρηση, δηλαδή στον ΑΦΜ μου ως επαγγελματίας/επιτηδευματίας;

Απ.: Τα παραστατικά δαπάνης δεν μπορούν να εκδοθούν σε ατομική επιχείρηση. Τα παραστατικά δαπάνης θα πρέπει στα στοιχεία επαγγέλματος του λήπτη του παραστατικού να έχουν την ένδειξη «ιδιώτης». (κεφ. 7.1 του Οδηγού Εφαρμογής).

10. Ερ. Είμαι ωφελούμενος του Προγράμματος και παράλληλα προμηθευτής. Υπάρχει πρόβλημα επιλεξιμότητας;

Απ.: Μπορεί κάποιος να είναι προμηθευτής και ωφελούμενος αρκεί να τηρείται η ισχύουσα νομοθεσία του κώδικα ΦΠΑ.

11. Ερ: Πότε μπορώ να ξεκινήσω την υλοποίηση των παρεμβάσεων;

Απ: Ως ημερομηνία έναρξης υλοποίησης του έργου λαμβάνεται η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης υπαγωγής. Ωστόσο, ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία έκδοσης του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ) κατάταξης του ακινήτου (παρ. 2.1.2 του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος). Ο Ωφελούμενος μπορεί να πραγματοποιήσει παρεμβάσεις μετά την έκδοση του ανωτέρω ΠΕΑ και μέχρι την έκδοση υπαγωγής, με αποκλειστική του ευθύνη. Επισημαίνεται ότι δεν είναι επιλέξιμα έργα τα οποία, βάσει των προσκομιζόμενων παραστατικών δαπάνης, έχουν ολοκληρωθεί ως προς το φυσικό αντικείμενο ή έχουν εκτελεστεί πλήρως μέχρι και την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

12. Ερ.: Υπάρχει πρόβλημα εάν τελικά φέρω παραστατικά δαπανών με διαφορετική τιμή από αυτή που είχε συμπληρωθεί στην αίτησή μου (Έντυπο Πρότασης Παρεμβάσεων) και που είχε εγκριθεί;

Απ: Τα ποσά ανά υποκατηγορία παρέμβασης που έχουν δηλωθεί στην αίτηση και εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής μπορούν να τροποποιηθούν, αλλά θα πρέπει να τηρούνται τα ανώτατα όρια ανά υποκατηγορία παρέμβασης που ορίζονται στον Οδηγό Εφαρμογής του Προγράμματος. Όσον αφορά τις δαπάνες των ενεργειακών επιθεωρήσεων, του συμβούλου έργου και των μελετών/εγκρίσεων, μπορούν να τροποποιηθούν, αλλά δεν επιτρέπεται η υπέρβαση, ανά περίπτωση, των ποσών που έχουν εγκριθεί με την απόφαση υπαγωγής. Σε περίπτωση που υπάρχει υπέρβαση των ανωτέρω ορίων/ποσών ή/και του εγκεκριμένου επιλέξιμου προϋπολογισμού παρεμβάσεων ή/και του εγκεκριμένου συνολικού επιλέξιμου προϋπολογισμού, τότε το επιπλέον κόστος θα πρέπει να καλυφθεί από τον ωφελούμενο. Στην περίπτωση που το κόστος με βάση τα παραστατικά υπολείπεται του αρχικού επιλέξιμου κόστους, ο τελικός επιλέξιμος προϋπολογισμός (συνολικός και παρεμβάσεων) προσαρμόζεται στο κόστος που αναγράφεται στα παραστατικά δαπανών.

13. Ερ.: Εκδόθηκε απόφαση υπαγωγής στο πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' οίκον ΙΙ», χωρίς λήψη δανείου, και μετά την αποδοχή της ο ιδιοκτήτης - ωφελούμενος απεβίωσε. Τι μπορούν να κάνουν οι κληρονόμοι του για να ολοκληρωθεί η διαδικασία χωρίς να χαθούν τα κίνητρα του προγράμματος;

Απ.: Με τον θάνατο του ιδιοκτήτη-ωφελούμενου, η περιουσία του (κληρονομιά) περιέρχεται ως σύνολο (ενεργητικό και παθητικό) σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, με δύο τρόπους, είτε απευθείας από το Νόμο (εξ αδιαθέτου) είτε με διαθήκη. Ανάλογα με την περίπτωση της διαδοχής και εφόσον τηρηθεί η αντίστοιχη διαδικασία για την εξ αδιαθέτου ή την εκ διαθήκης διαδοχή, ισχύουν τα ακόλουθα:

Για το ακίνητο που έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα, θα πρέπει να κατατεθούν τα εξής δικαιολογητικά:

- Ληξιαρχική πράξη θανάτου
- Πιστοποιητικό πλησιέστερων συγγενών
- Αποδοχή κληρονομιάς
- Υπεύθυνη δήλωση του κληρονόμου που ορίζεται ως ωφελούμενος ότι δέχεται να αναλάβει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το πρόγραμμα
- Στην περίπτωση περισσότερων του ενός κληρονόμων, υπεύθυνη δήλωση με την οποία συναινούν στον ορισμό του άνω κληρονόμου ως ωφελούμενο στο Πρόγραμμα
- Επειδή θα πρέπει να εξακολουθεί να τηρείται ο βασικός όρος του προγράμματος για την χρήση κύριας κατοικίας, για την απόδειξη των υποχρεώσεων του Προγράμματος περί κύριας κατοικίας ο νέος ωφελούμενος θα πρέπει, κατ' αντιστοιχία με την περίπτωση πρόσφατης απόκτησης ακινήτου, να προσκομίσει Υπεύθυνη Δήλωση Ν. 1599/1986, όπου θα αναφέρεται ότι το ακίνητο θα χρησιμοποιηθεί ως κύρια κατοικία είτε από τον ίδιο είτε από τρίτο πρόσωπο, δηλώνοντας το ονοματεπώνυμο και το ΑΦΜ αυτού.

Όλα αυτά τα στοιχεία θα πρέπει να προσκομισθούν στο Δικαιούχο (ΕΤΕΑΝ ΑΕ).

Με τον ορισμό του νέου ωφελούμενου, αυτός αποδέχεται τις υποχρεώσεις που προκύπτουν λόγω της υπαγωγής της κατοικίας στο Πρόγραμμα (παρ. 8.1 του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος). Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι σύμφωνα με τους Όρους του Προγράμματος κάθε Ωφελούμενος μπορεί να υποβάλλει μόνο μια αίτηση. Η υποβολή αιτήσεων για περισσότερες ιδιοκτησίες από το ίδιο πρόσωπο επιτρέπεται εάν οι επιπλέον της μιας αίτησης αποτελούν μέρος αίτησης/ αιτήσεων που αφορά σε πολυκατοικία. Επομένως τα ανωτέρω πρέπει να ισχύουν και για τον κληρονόμο που ορίζεται ως νέος ωφελούμενος.

Οι παραπάνω ενέργειες θα πρέπει να ολοκληρωθούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Οδηγό Εφαρμογής ώστε να τηρηθεί η προθεσμία υλοποίησης του έργου.

Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι δεν επιθυμούν να συμμετάσχουν στο Πρόγραμμα θα πρέπει, να υποβληθεί στο Δικαιούχο αίτηση ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής από τον κληρονόμο που έχει οριστεί ως άνω ωφελούμενος.

14. Ερ: Με βάση την Δήλωση Ωφελούμενου αποδοχής απόφασης υπαγωγής ο ωφελούμενος έχει την υποχρέωση διατήρησης του έργου για 3 έτη από την τελική εκταμίευση του δανείου ή/και της επιχορήγησης από το πρόγραμμα της «άμεσης ενίσχυσης». Έχει δικαίωμα να μεταβιβάσει το ακίνητο; Η ανωτέρω υποχρέωση μεταφέρεται στο νέο ιδιοκτήτη και με ποιο τρόπο;

Απ.: Σε περίπτωση που το ακίνητο μεταβιβαστεί, ο νέος ιδιοκτήτης θα πρέπει να αποδεχτεί τις υποχρεώσεις που προκύπτουν λόγω της υπαγωγής της κατοικίας στο Πρόγραμμα και αναφέρονται στην παράγραφο 8.1 του Οδηγού Εφαρμογής του Προγράμματος (π.χ. να διατηρήσει το έργο για τουλάχιστον τρία (3) έτη από την τελική εκταμίευση του δανείου ή/και της επιχορήγησης από το πρόγραμμα της «άμεσης ενίσχυσης»). Οι υποχρεώσεις θα πρέπει να αναφέρονται στο σχετικό συμβόλαιο (αγοραπωλησίας, γονικής παροχής, κλπ). Στο πλαίσιο του Προγράμματος, είναι απαραίτητη η προσκόμιση του σχετικού συμβολαίου στον Δικαιούχο του Προγράμματος.